

نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری: ۳۰ دقیقه

نام آزمون: هندسه دوازدهم آزمون جامع تستی

تاریخ آزمون:

۱) اگر $AB - BA = I$ باشد، حاصل $AB^2 - B^2A$ کدام است؟

- ۱A ۲B ۳A ۴B

۲) در بیضی با دو کانون F و F' دایره به قطر $FF' = 2c$ ، دایره کانونی بیضی نام دارد. در کدام حالت، دایره کانونی درون بیضی قرار می‌گیرد؟

- ۱ $0 < e < \frac{\sqrt{2}}{2}$ ۲ $0 < e < \frac{\sqrt{3}}{2}$ ۳ $0 < e < \frac{4}{5}$ ۴ $0 < e < \frac{\sqrt{6}}{3}$

۳) اگر داشته باشیم $AB^{-1} = 3I$ و $C = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 9 \end{bmatrix}$ ، ماتریس $B(CA)^{-1}$ کدام است؟

- ۱ $\begin{bmatrix} \frac{1}{3} & \frac{2}{9} \\ -\frac{1}{9} & \frac{1}{3} \end{bmatrix}$ ۲ $\begin{bmatrix} 1 & -\frac{2}{9} \\ \frac{1}{3} & \frac{1}{3} \end{bmatrix}$ ۳ $\begin{bmatrix} 1 & -\frac{2}{9} \\ -\frac{1}{3} & \frac{1}{9} \end{bmatrix}$ ۴ $\begin{bmatrix} \frac{1}{3} & -\frac{2}{9} \\ \frac{1}{3} & \frac{1}{9} \end{bmatrix}$

۴) خط $y = ax + 2$ دایره $x^2 + y^2 - 2x - 4y + 1 = 0$ را در نقاط A و B قطع می‌کند. کمترین اندازه AB کدام است؟

- ۱ $3\sqrt{2}$ ۲ ۳ ۳ $\sqrt{3}$ ۴ $2\sqrt{3}$

۵) اگر $A = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 2 \\ 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$ باشد مجموع درایه‌های سطر دوم در ماتریس A^{1000} کدام است؟

- ۱ ۱۰۰۱ ۲ ۲۰۰۱ ۳ ۱۰۰۰ ۴ ۲۰۰۰

۶) به ازای کدام مقدار a ، خط هادی سهمی $0 = 2y^2 - 12y + ax + 8$ ، به معادله $x = \frac{21}{8}$ است؟

- ۱ ۳ و ۱۲ ۲ ۳ و ۱۶ ۳ ۵ و ۱۲ ۴ ۵ و ۱۶

۷) اگر $\vec{a} = (1, -2, 3)$ و $\vec{b} = (2, 0, 1)$ ، مساحت متوازی‌الاضلاع تولیدشده توسط دو بردار $\vec{a} + 3\vec{b}$ و $2\vec{a} + 5\vec{b}$ ، کدام است؟

- ۱ $2\sqrt{3}$ ۲ $3\sqrt{2}$ ۳ $3\sqrt{5}$ ۴ $5\sqrt{3}$

۸) اگر یکی از جواب‌های معادله $O = \begin{bmatrix} 2 & 1 & 0 \\ 3 & -1 & 1 \\ 1 & 2 & a \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \end{bmatrix}$ ، برابر $x = 0$ باشد، آنگاه جواب دیگر معادله کدام است؟

- ۱ $-\frac{3}{2}$ ۲ $-\frac{5}{2}$ ۳ $-\frac{7}{2}$ ۴ $-\frac{9}{2}$

۹) اگر $\vec{O} = \vec{c} + 2\vec{b} + 3\vec{a}$ و $|\vec{a} \times \vec{b}| = 4$ باشند، آنگاه $|\vec{b} \times \vec{c}|$ کدام است؟

- ۱ ۴ ۲ ۶ ۳ ۸ ۴ ۱۲

۱۰) $A(1, 2, -1)$ و $B(0, 1, 1)$ دو رأس متوالی یک متوازی‌الاضلاع هستند. اگر محل تلاقی قطرهای متوازی‌الاضلاع نقطه $O(2, 1, 1)$ باشد، مساحت متوازی‌الاضلاع کدام است؟

- ۱ $6\sqrt{5}$ ۲ $2\sqrt{5}$ ۳ $4\sqrt{5}$ ۴ $8\sqrt{5}$

۱۱) نقاط $(0, -1)$ ، $(0, 3)$ و $(-2, 1)$ روی یک سهمی واقع هستند. از کانون سهمی، خطی موازی با خط هادی آن رسم می‌کنیم تا سهمی را در نقاط M و N قطع کند. اندازه MN چقدر است؟

- ۱) $\frac{1}{4}$ ۲) $\frac{1}{2}$ ۳) ۱ ۴) ۲

۱۲) حاصل عبارت $(i - j + k) \cdot ((3j + k) \times (k - i))$ برابر کدام است؟ (i, j, k) بردارهای یک‌ه‌ی محورهای مختصات‌اند.

- ۱) -2 ۲) -1 ۳) ۵ ۴) ۷

۱۳) اگر برای بردارهای واحد \vec{a} ، \vec{b} ، \vec{c} داشته باشیم $\vec{a} + \vec{b} + \vec{c} = 0$ ، حاصل $|2\vec{a} - 4\vec{b} + 2\vec{c}|$ چقدر است؟

- ۱) ۶ ۲) $2\sqrt{3}$ ۳) $3\sqrt{2}$ ۴) ۲

۱۴) تصویر قائم بردار $(0, -3, 6)$ روی امتداد بردار $(2, -1, -2)$ کدام بردار است؟

- ۱) $(2, -1, -2)$ ۲) $(-2, 1, 2)$ ۳) $(4, -2, -4)$ ۴) $(2, 3, -1)$

۱۵) اگر ماتریس‌های $A = \begin{bmatrix} a & 4 \\ b & 2 \end{bmatrix}$ و $B = \begin{bmatrix} 9 & -5 \\ 5 & 9 \end{bmatrix}$ تعویض‌پذیر باشند، حاصل $a - b$ کدام است؟

- ۱) -3 ۲) ۳ ۳) ۶ ۴) -6

۱۶) بردار $v = (-1, -2, 2)$ مفروض است. مجموع مؤلفه‌های مختصات بردار u به طول ۱۵ که موازی و هم‌جهت با v باشد، کدام است؟

- ۱) -1 ۲) -3 ۳) -5 ۴) -6

۱۷) کدام نقطه از سهمی $y^2 = 4x$ از کانون و رأس آن به یک فاصله است؟

- ۱) $(1, 2)$ ۲) $(2, 2\sqrt{2})$ ۳) $(\frac{1}{2}, \sqrt{2})$ ۴) $(\frac{1}{2}, 1)$

۱۸) اگر A ماتریس مربعی مرتبه ۳ و وارون‌پذیر بوده طوری که $|BA - I| = 2$ ، آنگاه حاصل $|AB - I|$ کدام است؟

- ۱) -2 ۲) ۲ ۳) ۸ ۴) -8

۱۹) دو شعاع نور موازی با محور x ها به بدنه سهمی به معادله $y^2 + 8y + 12x - 8 = 0$ می‌تابند. بازتاب این دو شعاع در کدام نقطه یکدیگر را قطع می‌کنند؟

- ۱) $(-1, -4)$ ۲) $(5, -4)$ ۳) $(2, -1)$ ۴) $(2, -7)$

۲۰) به‌ازای چند مقدار طبیعی k ، معادله $x^2 + y^2 + 2x + 3y + k = 0$ معادله یک دایره است؟

- ۱) ۶ ۲) ۵ ۳) ۴ ۴) ۳

پاسخنامه تشریحی

فرض سؤال را از سمت راست و از سمت چپ در ماتریس B ضرب می‌کنیم: ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

$$AB - BA = I \xrightarrow{\text{طرفین از سمت راست}} AB^T - BAB = B$$

در B ضرب شود

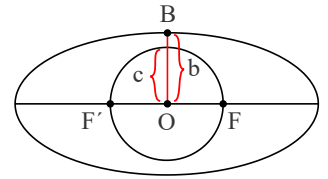
$$\xrightarrow{+} AB^T - B^T A = 2B$$

$$AB - BA = I \xrightarrow{\text{طرفین از سمت چپ}} BAB - B^T A = B$$

در B ضرب شود

مطابق شکل، باید $c < b$ باشد تا دایره کانونی درون بیضی قرار گیرد، پس: ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

$$\left. \begin{aligned} a^2 &= b^2 + c^2 \rightarrow b^2 = a^2 - c^2 \\ c < b &\rightarrow c^2 < b^2 \end{aligned} \right\}$$

$$\rightarrow c^2 < a^2 - c^2 \rightarrow 2c^2 < a^2 \rightarrow \frac{c^2}{a^2} < \frac{1}{2}$$

$$\rightarrow \frac{c}{a} < \frac{1}{\sqrt{2}} \rightarrow \frac{c}{a} < \frac{\sqrt{2}}{2} \rightarrow e < \frac{\sqrt{2}}{2} \rightarrow 0 < e < \frac{\sqrt{2}}{2}$$

طبق فرض سؤال داریم: ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

$$AB^{-1} = 3I \rightarrow (AB^{-1})^{-1} = (3I)^{-1} \rightarrow (B^{-1})^{-1} A^{-1} = BA^{-1} = \frac{1}{3}I$$

ماتریس موردنظر برابر می‌شود با:

$$B(CA)^{-1} = \underbrace{BA^{-1}}_{\frac{1}{3}I} C^{-1} = \frac{1}{3}C^{-1}, \quad C = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 9 \end{bmatrix} \rightarrow C^{-1} = \frac{1}{3} \begin{bmatrix} 9 & -2 \\ -3 & 1 \end{bmatrix}$$

$$\rightarrow B(CA)^{-1} = \frac{1}{3}C^{-1} = \frac{1}{3} \times \frac{1}{3} \begin{bmatrix} 9 & -2 \\ -3 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & -\frac{2}{9} \\ -\frac{1}{3} & \frac{1}{9} \end{bmatrix}$$

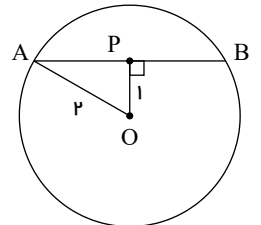
خط $y = ax + 2$ همواره از نقطه ثابت $P(0, 2)$ می‌گذرد. مرکز و شعاع دایره را از روی معادله دایره می‌یابیم: ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

$$x^2 + y^2 - 2x - 4y + 1 = 0 \rightarrow (x-1)^2 + (y-2)^2 = 4 \rightarrow \begin{cases} O(1, 2) \\ R = 2 \end{cases}$$

مطابق شکل، کوتاه‌ترین وتر گذرا از $P(0, 2)$ بر OP عمود است و توسط آن نصف می‌شود:

$$OP = 1$$

$$AP^2 = OA^2 - OP^2 \rightarrow AP^2 = 4 - 1 \rightarrow AP = \sqrt{3} \rightarrow AB = 2\sqrt{3}$$

ماتریس‌های A^2 و A^3 را به دست می‌آوریم: ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

$$A^2 = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 2 \\ 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 1 & 2 \\ 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 5 \\ 0 & 1 & 2 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

$$A^3 = A^2 \times A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 5 \\ 0 & 1 & 2 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 1 & 2 \\ 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 3 & 9 \\ 0 & 1 & 3 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

به نظر می‌رسد اگر ادامه دهیم، آنگاه:

$$A^n = \begin{bmatrix} 1 & n & x \\ 0 & 1 & n \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \Rightarrow A^{1000} = \begin{bmatrix} 1 & 1000 & x \\ 0 & 1 & 1000 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \Rightarrow \text{جمع درایه‌های سطر دوم } A^{1000} = 1001$$

سهمی $0 = 2y^2 - 12y + ax + 8$ یک سهمی افقی است. **۱ ۲ ۳ ۴ ۶**

ابتدا رأس و پارامتر آن را پیدا می‌کنیم. برای آنکه پارامتر سهمی با متغیر a در معادله داده شده اشتباه گرفته نشود a را با m نمایش می‌دهیم یعنی معادله سهمی را به شکل $2y^2 - 12y + mx + 8 = 0$ در نظر می‌گیریم.

$$2(y^2 - 6y) = -mx - 8 \Rightarrow 2[(y-3)^2 - 9] = -mx - 8 \Rightarrow 2(y-3)^2 = -mx + 10$$

$$\Rightarrow 2(y-3)^2 = -m\left(x - \frac{10}{m}\right) \Rightarrow (y-3)^2 = -\frac{m}{2}\left(x - \frac{10}{m}\right)$$

این سهمی، افقی و رأس آن نقطه $(\frac{10}{m}, 3)$ است و داریم $a = \left| \frac{-m}{2} \right|$

معادله خط هادی سهمی افقی به شکل $(a < 0)x = -a + \alpha$ یا $(a > 0)x = a + \alpha$ است که در هر دو حالت به صورت زیر می‌شود:

$$\text{خط هادی: } x = \frac{m}{2} + \frac{10}{m} \xrightarrow{x=\frac{10}{m}} \frac{21}{2} = \frac{m}{2} + \frac{10}{m}$$

$$\Rightarrow m^2 - 21m + 20 = 0 \Rightarrow (m-16)(m-5) = 0 \Rightarrow m = 16, 5$$

می‌دانیم مساحت متوازی‌الاضلاع پدید آمده روی دو بردار، برابر است با اندازه ضرب خارجی آن دو بردار، پس: **۱ ۲ ۳ ۴ ۷**

$$S = |(\vec{a} + 3\vec{b}) \times (2\vec{a} + 5\vec{b})| = |5\vec{a} \times \vec{b} + 6\vec{b} \times \vec{a}| = |-\vec{b} \times \vec{a}| = |\vec{b} \times \vec{a}|$$

$$\vec{b} \times \vec{a} = \begin{vmatrix} 2 & 0 & 1 \\ 1 & -2 & 3 \end{vmatrix} = (2, -5, -4) \Rightarrow S = \sqrt{45} = 3\sqrt{5}$$

۱ ۲ ۳ ۴ ۸

با ضرب کردن ماتریس‌ها در یکدیگر داریم:

$$\begin{bmatrix} x & 2 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 2 & 1 & 0 \\ 3 & -1 & 1 \\ 1 & 2 & a \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ 2 \\ 1 \end{bmatrix} = O \Rightarrow \begin{bmatrix} 2x+2 & x & 2+a \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ 2 \\ 1 \end{bmatrix} = O$$

$$\Rightarrow [2x^2 + 7x + 2x + (2+a)] = O$$

$$2x^2 + 9x + (2+a) = 0 \xrightarrow{x=0} 2+a = 0$$

بنابراین داریم:

و معادله به صورت زیر در می‌آید:

$$2x^2 + 9x = 0 \Rightarrow x(2x+9) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x=0 \\ x=-\frac{9}{2} \end{cases}$$

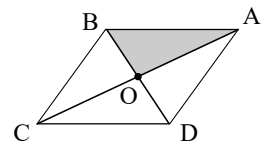
طرفین رابطه $\vec{0} = \vec{c} + 2\vec{b} + 3\vec{a}$ را در \vec{b} (از سمت چپ) ضرب خارجی می‌کنیم: **۱ ۲ ۳ ۴ ۹**

$$3\vec{b} \times \vec{a} + 2\vec{b} \times \vec{b} + \vec{b} \times \vec{c} = \vec{0} \Rightarrow 3\vec{b} \times \vec{a} + \vec{0} + \vec{b} \times \vec{c} = \vec{0}$$

$$\Rightarrow \vec{b} \times \vec{c} = -3\vec{b} \times \vec{a} = 3\vec{a} \times \vec{b} \Rightarrow |\vec{b} \times \vec{c}| = 3|\vec{a} \times \vec{b}| = 12$$

۱ ۲ ۳ ۴ ۱۰

مطابق شکل، مساحت مثلث OAB را به دست می‌آوریم:

$$\begin{cases} \vec{OA} = A - O = (-1, 1, -2) \\ \vec{OB} = B - O = (-2, 0, 0) \end{cases}$$

$$\vec{OA} \times \vec{OB} = (0, 4, 2) \Rightarrow S_{OAB} = \frac{1}{2} |\vec{OA} \times \vec{OB}| = \frac{1}{2} \sqrt{16+4} = \sqrt{5}$$

بنابراین مساحت متوازی‌الاضلاع برابر است با:

$$S_{\text{متوازی‌الاضلاع}} = 4S_{OAB} = 4\sqrt{5}$$

دو نقطه $(0, -1)$ و $(0, 3)$ ، دارای طول‌های برابر هستند، پس سهمی افقی است. محور تقارن سهمی، خط $y = \frac{-1+3}{2} = 1$ است. بنابراین نقطه دیگر داده شده یعنی $(-2, 1)$ ، رأس سهمی می‌باشد. داریم: **۱ ۲ ۳ ۴ ۱۱**

شده یعنی $(-2, 1)$ ، رأس سهمی می‌باشد. داریم:

$$(y-1)^2 = 4p(x+2) \xrightarrow{(0,3)} 4 = 4p \times 2 \Rightarrow 4p = 2$$

طول وتر کانونی سهمی (پاره خط MN) برابر $4p$ یعنی ۲ است.

۱۲) می‌دانیم که $k \times i = j$ و $j \times k = i$ ، $i \times j = k$ داریم:

$$(3j+k) \times (k-i) = 3j \times k - 3j \times i + \underbrace{k \times k}_{\circ} - k \times i = 3i - j + 3k \quad (*)$$

$$\xrightarrow{(*)} (i-j+k) \cdot ((3j+k) \times (k-i)) = (i-j+k) \cdot (3i-j+3k) = 3+1+3=7$$

۱ ۲ ۳ ۴ ۱۳

از فرض $\vec{a} + \vec{b} + \vec{c} = \vec{0}$ نتیجه می‌گیریم $\vec{a} + \vec{c} = -\vec{b}$ داریم:

$$|\vec{a} - \vec{b} + \vec{c}| = |\vec{a} + \vec{c} - \vec{b}| = |-\vec{b} - \vec{b}| = |-\vec{2b}| = 2|b| = 2 \times 3 = 6$$

۱ ۲ ۳ ۴ ۱۴

نکته: تصویر قائم بردار \vec{a} روی بردار \vec{b} از دستور $\vec{a}' = \frac{\vec{a} \cdot \vec{b}}{|\vec{b}|^2} \vec{b}$ حاصل می‌شود. پس:

$$\vec{a}' = \frac{\vec{a} \cdot \vec{b}}{|\vec{b}|^2} \vec{b} = \frac{-9}{9} (2, -1, -2) = (-2, 1, 2)$$

۱ ۲ ۳ ۴ ۱۵

روش اول: هرگاه دو ماتریس مربع هم‌مرتبه به فرم $\begin{bmatrix} a & b \\ b & a \end{bmatrix}$ یا هر دو به فرم $\begin{bmatrix} a & -b \\ b & a \end{bmatrix}$ باشند، نسبت به عمل ضرب دارای خاصیت جابه‌جایی‌اند.

از آنجا که ماتریس B به فرم $\begin{bmatrix} a & -b \\ b & a \end{bmatrix}$ بوده، لذا ماتریس A هم به همین فرم است یعنی داریم:

$$\begin{cases} a = 2 \\ b = -4 \end{cases} \Rightarrow a - b = 6$$

روش دوم:

ابتدا تساوی $AB = BA$ را تشکیل داده و از حل دستگاه، مقادیر a و b به دست می‌آید.

۱۶) نکته: اگر \vec{u} و \vec{v} دو بردار منطبق بر هم باشند آنگاه $\vec{u} = k\vec{v}$ در حالی که $k > 0$ دو بردار هم‌جهت و در حالی که $k < 0$ دو بردار مخالف‌جهت هستند.

بردارها هم امتداد و هم جهت هستند. پس هر کدام مضربی مثبت از دیگری هستند.

$$u = kv = (-k, -2k, 2k), \quad k > 0$$

$$|u| = |kv| = k|v| \Rightarrow 15 = k \times 3 \Rightarrow k = 5$$

$$\Rightarrow u = (-5, -10, 10) \Rightarrow \text{مجموع مؤلفه‌ها} = -5 - 10 + 10 = -5$$

۱ ۲ ۳ ۴ ۱۷

مکان هندسی نقاطی که از کانون F و راس S به یک فاصله‌اند. عمودمنصف پاره خط FS است. سهمی $y^2 = 4x$ افقی و دهانه آن رو به راست بوده و رأس آن $(0, 0)$ و $a = 1$ است. در نتیجه

کانون آن $F(1, 0)$ است؛ بنابراین معادله عمودمنصف SF برابر $x = \frac{1}{2}$ است. حال این خط را با سهمی قطع می‌دهیم:

$$\begin{cases} y^2 = 4x \\ x = \frac{1}{2} \end{cases} \Rightarrow y^2 = 2 \Rightarrow y = \pm\sqrt{2}$$

بنابراین نقاط $A(\frac{1}{2}, \sqrt{2})$ و $B(\frac{1}{2}, -\sqrt{2})$ روی این سهمی از کانون و راس به یک فاصله‌اند.

۱۸) با توجه به فرض سؤال و رابطه $I = A^{-1}A$ داریم:

$$|BA - A^{-1}A| = |(B - A^{-1})A| = |B - A^{-1}||A| = |A||B - A^{-1}| = |A(B - A^{-1})| = |AB - I| = 2$$

۱۹) محور این سهمی موازی محور x ها است. بنابراین هر شعاع نوری که موازی با محور x ها و در نتیجه موازی با محور سهمی به بدنه این سهمی بتابد، بازتاب آن از

کانون سهمی خواهد گذشت. ابتدا معادله سهمی را به حالت متعارف تبدیل می‌کنیم:

$$y^2 + 8y + 12x - 8 = 0 \Rightarrow y^2 + 8y + 16 = -12x + 24 \Rightarrow (y+4)^2 = -12(x-2)$$

نقطه $A(2, -4)$ رأس سهمی است و دهانه سهمی رو به چپ می‌شود، بنابراین داریم:

$$4a = 12 \Rightarrow a = 3$$

$$\text{کانون سهمی: } F(-a+h, k) = (-3+2, -4) = (-1, -4)$$

۲۰) نکته: رابطه ضمنی $x^2 + y^2 + ax + by + c = 0$ با شرط $a^2 + b^2 - 4c > 0$ معادله یک دایره است. داریم:

$$x^2 + y^2 + 2x + 3y + k = 0$$

$$a^2 + b^2 - 4c > 0 \Rightarrow 2^2 + 3^2 - 4k > 0 \Rightarrow k < \frac{13}{4} = 3,25 \xrightarrow{k \in \mathbb{N}} k = 1, 2, 3$$

پاسخنامه کلیدی

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴

۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴

۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴

۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴